

своєчасному збору платежів за землю, забезпеченню охорони земельних ресурсів, а отож, і ефективному керівництву ОТГ. Реалізація цієї мети також підтримуватиметься ширококомасштабними роботами з землеустрою та встановленням меж населених пунктів на основі нового планово-картографічного матеріалу.

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання бюджету Дорошівської сільської територіальної громади за I квартал 2023 року. URL: <https://doroshivska-gromada.gov.ua/zvit%C2%A0%C2%A0-pro-vironannya%C2%A0bjudzhetu-%C2%A0doroshivskoi-silskoi-teritorialnoi-gromadi-za-%C2%A0i-kvartal-2023-roku-09-14-13-04-05-2023/> (дата звернення: 24.10.2023).

2. Про затвердження Програми «Земельні відносини на території Дорошівської сільської ради об'єднаної територіальної громади» від 16 травня 2019 року № 4 XXXI позачергова сесія 7 скликання. 2019. №4. URL: <https://doroshivska-gromada.gov.ua/rishennya-%24-pro-zatverdzhennya-programi-zemelni-vidnosini-na-teritorii-doroshivskoi-silskoi-radi-ob%27ednanoi-teritorialnoi-gromadi-14-30-05-20-05-2019/> (дата звернення: 24.10.2023).

3. Земельний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2002, № 3-4, с. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 24.10.2023).

4. Ступень Р.М., Дудич Г.М., Дудич Л.В. Землеустрій: організація та впорядкування сільськогосподарських угідь: навч. посіб. Львів: Вид-во Галицька видавнича спілка, 2020. С. 243.

5. Про охорону земель: Закон України 962-IV від 19.06.2003 р., за ред. від 18.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text> (дата звернення: 25.10.2023).

Федоренко Тетяна Валеріївна

Миколаївський національний аграрний університет, Україна
*культурорганізатор ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж
Миколаївського НАУ*

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Бюджет територіальної громади – це головний інструмент здійснення місцевою радою соціально-економічної політики в інтересах громади. Найкращим є варіант, коли бюджетна політика повністю сприяє сталому й ефективному розвитку територіальної громади. Депутати місцевих рад наділенні повноваженнями розпоряджатися бюджетом. [1, ст.33]

Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління фінансами територіальних громад реалізуються переважно через ухвалення рішень про затвердження місцевих бюджетів. [1, ст.34]

Методичні підходи до формування, розподілу і використання фінансових ресурсів соціально-економічного розвитку висвітлювали вчені: О.Д.Василик та К.В. Павлюк, які є провідними науковцями в бюджетній сфері, ними розроблено бюджетні концепції і теорії, зокрема, значну увагу вони приділяють вивченню соціальної спрямованості місцевих бюджетів. [2, ст. 217]

Бюджетні ресурси — це кошти бюджетів міст і бюджетів вищих рівнів, спрямовувані на фінансування потреб МЕР, спільною ознакою яких є відсутність боргових зобов'язань. Вони використовують для фінансування закладів освіти, культури, охорони здоров'я населення, засобів масової інформації, а також різноманітних молодіжних програм, видатків з упорядкування населених пунктів. Забезпечення успішного МЕР у сучасній глобальній економіці потребує від місцевих громад модернізації транспортних і комунікаційних мереж, інших об'єктів інфраструктури, розвитку людського капіталу, на що й використовують бюджетні ресурси. [3, ст. 7]

На використання бюджетних інструментів впливають обмеженість обсягів коштів, затверджених у місцевому (місцеві цільові програми, муніципальне замовлення тощо) і державному (субвенції, державні цільові програми) бюджетах на відповідний рік, цільовий характер і конкурсність проектів (субвенції), тимчасовий характер, ризик безповоротних втрат у коротко та довгостроковій перспективі (пільгове оподаткування чи субвенції), законодавчі обмеження, фаховий рівень посадових осіб місцевого самоврядування. [3, ст. 7]

Інвестиційні фінансові ресурси місцевого економічного розвитку охоплюють ресурси, залучені до місцевої економіки заради створення нових активів. Особливістю інвестицій як фінансового ресурсу місцевого економічного розвитку є те, що вони спрямовані на реалізацію певного проекту безпосередньо, а не через місцевий бюджет. Інвестиційні ресурси можуть перебувати як у приватній власності, так і повністю або частково в комунальній. [4, ст. 53]

Для фінансування місцевого економічного розвитку місцеві органи влади також можуть залучати кредитні ресурси. Водночас кредитні кошти можуть залучати: безпосередньо муніципалітети (залучені кошти спрямовують до бюджету органу місцевого самоврядування й розподіляють у межах його видатків), комунальні підприємства (самостійно отримують фінансові ресурси, розпоряджаються ними, здійснюють обслуговування та погашення боргу) або приватні суб'єкти господарювання (муніципалітет може надавати гарантії за кредитами). [4, ст 53]

Окремим видом фінансових ресурсів МЕР є грантові кошти, які надаються для фінансування потреб місцевого економічного розвитку у вигляді міжнародної технічної допомоги, грантів міжнародних донорських організацій, благодійних внесків і добровільних пожертв. [5]

Грант — це грошові кошти у національній чи іноземній валюті, які виділяються донором на безповоротній основі, для забезпечення виконання завдань проектів (програм). Зважаючи на вкорінений стереотип, що грантодавцями виступають лише міжнародні фонди, важливо підкреслити, що

проекти, фінансовані з бюджетів, - це теж грантові програми, які за своєю суттю нічим не відрізняються від грантових програм міжнародних фондів. [5]

Можна зробити такі висновки, що фінансування інновацій спостерігається незначний розвиток сектору економіки. Ефективному використанню перешкоджає як несприятливе законодавство країни, так і відсутність комерційного інтересу через наявність високих ризиків. Інструменти фінансування ризикових інноваційних проектів, що сформувалися у світовій практиці, на жаль, в Україні не забезпечують належним чином інноваційні процеси. Запровадження такого виду фінансового посередництва, як фінансові кластери, може стати ефективним інструментом фінансування учасників інноваційного процесу регіону, забезпечити залучення та ефективний перерозподіл фінансових та інвестиційних ресурсів для стійкого економічного зростання. [6, ст 158].

Список використаних джерел:

1. Навчальний посібник для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад. Т.М. Дерун. м.Київ / 2017 рік / ст. 34-35
<https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/bookslobderun2018web1.pdf>
2. Розвиток регіональної економіки/Місцевий економічний розвиток та механізми його фінансування/В.В.Круговий / 2014 рік/ ст. 217
<file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/mistseviy-ekonomichniy-rozvitok-mer-ta-mehanizmi-yogo-finansuvannya.pdf>
3. Практичний посібник «Місцевий економічний розвиток: Бюджетні інструменти фінансування МЕР».
https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/602/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_2.pdf
4. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ/ Т.Подвірна/м.Тернопіль
https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32981/2/FMZKPNES_2020_Podvirna_T-Financial_resources_of_local_52-54.pdf
5. Практичний посібник «Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування» підготовлено Центром громадської експертизи на замовлення проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який упроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади.
URL:https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/601/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf
6. Науковий вісник Ужгородського національного університету/Яремко Л. А/ст. 158
http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/39_2021ua/29.pdf